УХВАЛА
ДРУГОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ ПЕРШОГО СЕНАТУ КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Загорської Вікторії Вікторівни щодо відповідності Конституції України (конституційності) статті 60 Сімейного кодексу України

К и ї в
7 жовтня 2026 року
№ 260-2(I)/2026

Справа № 3-195/2026(411/26)

Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України у складі:

Грищук Оксани Вікторівни – головуючого, доповідача,
Барабаша Юрія Григоровича,
Совгирі Ольги Володимирівни,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Загорської Вікторії Вікторівни щодо відповідності Конституції України (конституційності) статті 60 Сімейного кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Грищук О.В. та дослідивши матеріали справи, Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а:

1. До Конституційного Суду України звернулася Загорська В.В. із клопотанням перевірити на відповідність частині першій статті 8, частинам першій, другій, четвертій статті 41, частині першій статті 47 Конституції України (конституційність) статтю 60 Сімейного кодексу України (далі – Кодекс).

Згідно зі статтею 60 Кодексу:

„1. Майно, набуте подружжям за час шлюбу, належить дружині та чоловікові на праві спільної сумісної власності незалежно від того, що один з них не мав з поважної причини (навчання, ведення домашнього господарства, догляд за дітьми, хвороба тощо) самостійного заробітку (доходу).

2. Вважається, що кожна річ, набута за час шлюбу, крім речей індивідуального користування, є об'єктом права спільної сумісної власності подружжя".

2. Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів убачається, що 22 лютого 2007 року Бондаренко О.А. та Бондаренко В.В., перебуваючи у шлюбі, придбали квартиру, право власності на яку зареєстровано за Бондаренком В.В.

У зв'язку із заборгованістю Бондаренка В.В. за кредитними зобов'язаннями квартиру було реалізовано 5 вересня 2018 року на електронних торгах, проведених Державним підприємством „СЕТАМ". Переможцем торгів стала Тиха В.В. (нині – Загорська В.В.), якій видано свідоцтво про придбання квартири з електронних торгів.

Бондаренко О.А. звернулася до суду, вважаючи, що квартира є спільною сумісною власністю подружжя, тому в межах примусового виконання зобов'язань Бондаренка В.В. могла бути реалізована лише його частка у квартирі, а не вся квартира.

Заочним рішенням Дарницького районного суду м. Києва від 18 листопада 2019 року, залишеним без змін постановою Київського апеляційного суду від 22 лютого 2024 року, позов Бондаренко О.А. задоволено частково: електронні торги з реалізації квартири визнано недійсними, свідоцтво про придбання нерухомого майна з електронних торгів, видане Тихій В.В. (нині – Загорській В.В.), визнано недійсним та скасовано.

Постановою Верховного Суду у складі колегії суддів Другої судової палати Касаційного цивільного суду від 12 грудня 2024 року касаційні скарги

Центрального міжрегіонального управління Міністерства юстиції (м. Київ) в особі відділу примусового виконання рішень Управління забезпечення примусового виконання рішень у місті Києві та Київській області, Державного підприємства „ СЕТАМ “ та Загорської В.В. залишено без задоволення, а заочне рішення Дарницького районного суду м. Києва від 18 листопада 2019 року та постанову Київського апеляційного суду від 22 лютого 2024 року – без змін.

Застосовуючи статтю 60 Кодексу, Верховний Суд у складі колегії суддів Другої судової палати Касаційного цивільного суду вказав, що „зазначені норми закону свідчать про презумпцію спільності права власності подружжя на майно, яке набуте ними в період шлюбу. Ця презумпція може бути спростована зацікавленою стороною, яка може оспорювати поширення правового режиму спільного сумісного майна на певний об’єкт, у тому числі в судовому порядку“.

Суб’єкт права на конституційну скаргу зазначає, що оспорювані приписи статті 60 Кодексу допускають непропорційне втручання у право власності добросовісного набувача (стаття 41 Конституції України), є несумісними з вимогою юридичної визначеності (стаття 8 Конституції України) та призводять до втручання у право на житло (стаття 47 Конституції України).

На підтвердження своєї позиції Загорська В.В. посилається на окремі приписи Конституції України, Кодексу, Закону України „Про виконавче провадження“, рішення Конституційного Суду України, практику Верховного Суду, а також на судові рішення у своїй справі.

3. Вирішуючи питання про відкриття конституційного провадження у справі, Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Відповідно до Закону України „Про Конституційний Суд України“ конституційною скаргою є подане до Конституційного Суду України письмове клопотання щодо перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) закону України (його окремих положень), що застосований в остаточному судовому рішенні у справі суб’єкта права на конституційну скаргу

(частина перша статті 55); у конституційній скарзі має міститись обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55); конституційна скарга є прийнятною за умов її відповідності вимогам, визначеним статтями 55, 56 цього закону, та якщо з дня набрання законної сили остаточним судовим рішенням, у якому застосовано закон України (його окремі положення), сплинуло не більше трьох місяців (абзац перший, пункт 2 частини першої статті 77).

3.1. Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України звертає увагу на те, що Загорська В.В. уже зверталася до Конституційного Суду України з конституційною скаргою (вх. № 18/330 від 12 червня 2026 року) щодо відповідності статтям 3, 8, частинам першій, четвертій статті 41, статтям 47, 55 Конституції України (конституційності) статті 60 Кодексу, приписи якої застосовано в остаточному судовому рішенні в її справі – постанові Верховного Суду у складі колегії суддів Другої судової палати Касаційного цивільного суду від 12 грудня 2024 року, і порушувала питання про прийняття зазначеної конституційної скарги поза межами строку, установленого пунктом 2 частини першої статті 77 Закону України „Про Конституційний Суд України", із мотивів суспільного інтересу.

За результатами розгляду вказаної конституційної скарги Третя колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України Ухвалою від 1 липня 2026 року № 167-3(I)/2026 відмовила у відкритті конституційного провадження у справі на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України" – неприйнятність конституційної скарги, та зазначила про відсутність підстав для розгляду конституційної скарги з мотивів суспільного інтересу поза межами вимог, установлених пунктом 2 частини першої статті 77 Закону України „Про Конституційний Суд України".

3.2. Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів випливає таке.

Остаточним судовим рішенням у справі суб'єкта права на конституційну скаргу є постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Другої судової палати Касаційного цивільного суду від 12 грудня 2024 року, у якій застосовано статтю 60 Кодексу.

Конституційна скарга надійшла до Конституційного Суду України 3 серпня 2026 року, тобто поза межами строку, установленого пунктом 2 частини першої статті 77 Закону України „Про Конституційний Суд України".

Суб'єкт права на конституційну скаргу просить поновити пропущений строк подання конституційної скарги із мотивів суспільного інтересу.

Згідно з частиною другою статті 77 Закону України „Про Конституційний Суд України" як виняток, конституційна скарга може бути прийнята поза межами вимог, установлених пунктом 2 частини першої цієї статті, якщо Конституційний Суд України визнає її розгляд потрібним із мотивів суспільного інтересу.

Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України не вбачає підстав для прийняття конституційної скарги Загорської В.В. поза межами вимог, установлених пунктом 2 частини першої статті 77 Закону України „Про Конституційний Суд України".

3.3. Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів убачається, що Загорська В.В., порушуючи питання щодо відповідності Конституції України статті 60 Кодексу, не навела аргументів, які давали б підстави вважати, що визначене вказаною статтею Кодексу правове регулювання підстав набуття права спільної сумісної власності подружжя суперечить приписам Конституції України.

Загорська В.В. фактично виклала в конституційній скарзі власне розуміння змісту статті 60 Кодексу та висловила незгоду з висновками, викладеними в остаточному судовому рішенні в її справі.

Проте викладення змісту статті 60 Кодексу та посилання на приписи Конституції України, на відповідність яким, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, її слід перевірити, не є належним обґрунтуванням тверджень щодо її неконституційності.

Отже, Загорська В.В. не навела обґрунтування тверджень щодо неконституційності статті 60 Кодексу.

Конституційний Суд України неодноразово зазначав, що особа, яка звертається до Конституційного Суду України, повинна не лише зазначити, а й аргументовано довести, як саме оспорюваний закон, застосований в остаточному судовому рішенні в її справі, порушує її гарантоване Конституцією України право [ухвали Першого сенату Конституційного Суду України від 13 червня 2018 року № 20-у(I)/2018, Другого сенату Конституційного Суду України від 3 червня 2020 року № 10-уп(II)/2020, від 10 травня 2023 року № 35-у(II)/2023, Першого сенату Конституційного Суду України від 5 листопада 2025 року № 74-у(I)/2025].

Наведене свідчить про те, що конституційна скарга не відповідає вимогам пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України", що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 цього закону – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151[1], 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 50, 55, 56, 58, 62, 77, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України", відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

п о с т а н о в и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Загорської Вікторії Вікторівни щодо відповідності Конституції України (конституційності) статті 60 Сімейного кодексу України на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала є остаточною.

ДРУГА КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ